

גליזון
באר
הכהנה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

שמיני - פרה

מכון
באר
האמונה

תוכן הענינים

פרשת שמיני - פרה

א	..... מומאת שרצים - הרדיפה היתירה באה מחסרון אמונה
ד	..... ממות 'עצמו' - הכל מאת הקב"ה ולא בידי אדם
ו	..... אין לך רשות להרהר אחריה - אמונה פשוטה ותמימה
ח	..... אדם מקדש את עצמו מעט - חשיבות כל פעולה קטנה לאין ערוך
י	..... קמנו ונתעורר - יקום וירוזן מ'עתה' אל אביו שבשמים
יג	..... ברכו במאור פניו - התחדשות ביום השבת
יד	..... פרשת פרה - טהרת הפרה בזמן הזה על ידי קריאת הפרשה

סדר ועימוד:

א.ש. אשדוד

טל': 052-7627127

פרשת שמיני - פרה

אחר תלמיד בשעות הפנאי או אחר 'מנהל' פלוני שימנה אותו ל'תפקיד' המגני"ש או סגן המנהל וכו', וחסרון יש בדבר כי בזה הוא מורה על חסרון באמונה ובטחון בה', שהרי כאשר ישריש בנפשו שהקב"ה הוא הזן ומפרנס לכל, והוא הוא 'העושה לי כל צרכי', מיד תתיישב דעתו עליו, ויפסוק מרדיפותיו, כי יבין ויכיר היטב שמה לו להיחפו ולהיבהל להשיג צרכיו, אם ממילא הכל מתנהל כרצונו יתב"ש, ואין לאל ידו להשיג דבר שלא נגזר עליו, מדוע יחפו ויבהל

טומאת שרצים - הרדיפה היתירה באה מחסרון אמונה בפרשתן (יא כט), 'וזה לכם הטמא בשרץ... רמזו בה קמאי (עיי' עבודת ישראל להרה"ק מקאזנין וי"ע) שזוהי טומאת ה'שמונה שרצים' הנהוגה עד היום הזה - שרצים בכל העת הנה והנה מבלי מנוחה... אם בענין הפרנסה" לחזור יומם ולילה אחר עסק השתדלותם בהשתדלות יתירה, אם בשאר עניינים במרוצה אחר 'עסקן' פלוני, ואחר 'שרכן' אלמוני וכיו"ב רבות, רדיפה אחר ה'שוכר' לדירתו או אחר הקונים,

א. כה הביא ב'שיעורי משמר הלוי' להגרמ"מ שולזינגער זצ"ל (סוטה בעמו' קפ בספרו) וז"ל, הגאון הצדיק רבי עזרא ברזל זצ"ל היה מוכיח את שומעי לקחו (בירחי כלה) וכה היה אומר במתק שפתיו, בן אדם לפעמים רץ באמצע חזרת הש"ץ ועוזב את בית הכנסת, ומדוע, כי מחכה לו איזה עסק שהוא צריך להרוויח שם הרבה כסף, ומחשב לעצמו שאם ימתין עד לאחר ברכת כהנים הוא יפסיד בעסקיו, ואינו מבין שבכך שהוא עוזב לפני ברכת כהנים הוא מפסיד בכך את הברכה הגדולה של 'ואני אברכם' אשר נצרכת לו כל כך בעסקיו, הא למה הדבר דומה, לאדם שרץ וממהר לבית העסק, וכאשר מגיע אל מקום העסק הוא מגלה ששכח את המפתחות בבית... הוא רץ רץ והמפתחות נשארו בבית... והלא הברכת כהנים זה המפתח, ובכלל, סיום סדר התפילה הוא הגורם ומביא את 'ירידת השפע', ומה לך בורח ומפסיד את ה'מפתח' - ברכת ה' שמבלעדיה לא תרוויח מאומה... (עכ"ל).

וכבר היה מעשה אצל הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע, שראה איש יהודי הממהר לצאת מבית הכנסת בעת תפילת 'אשרי ובא לציון', כשהוא רץ למלאכתו ולפרנסתו, ניגש אליו הרה"ק, אמר לו, בסידור נכתב לפני תפילת 'אשרי ובא לציון' - ירידת השפע, נמצא שכאשר אתה ממהר ויוצא לעבודתך הנך מפסיד את השפע... עוד מביא ב'משמר הלוי', בעיר חיפה היה איש מופת, קראו לו רבי אנשיל שוויץ זלה"ה, היתה לו חנות גדולה של כלים, ולא היה פותח את החנות עד לשעה שתיים אחר הצהריים, היה בא בשעות הבוקר לבית המדרש בחיפה, והיה מתפלל לאט לאט כמונה מעות, עם התהלים ועם המעמדות ושאר סדריו, שאלתי אותו - רבי אנשיל, מה עם הקונים, והוא השיב, הם לא עומדים בשמש, הם יכולים לבוא גם בשלוש אחר הצהריים, וברוך ד' הוא השיא את כל ילדיו בכבוד...

ב. סיפר הרה"ק ה'דברי שמואל' זי"ע, שפעם היה הרה"ק רבי משה מקאברין זי"ע בבית בתו של הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוז' זי"ע, ובשעת יציאתו לדרכו מיהר מאוד ונחפז לצאת בבהילות, בטרם יצא מן הבית ביקש מבעה"ב שתאמר לו דבר ששמעה מאביה, אמרה לו מרגלא בפומיה של אבי הקדוש שאסור ליהודי להיות בהול ונחפז, כששמע זאת נעמד על עמדו ונשאר עוד זמן מה מתוך יישוב הדעת. לאחר זמן נודע שהמתינו שודדים רוצחים בדרך בכדי לשדוד את ההולכים ושבים ולרוצחם נפש, ואם היה יוצא מתוך חפזון אזי היה נופל בידיהם ל"ע, ורק על ידי שנתעכב בבית ניצל מידם. על פי זה פירש ה'דברי שמואל' את לשון הכתוב (ישעיה ל טו) 'בשובה ונחת תושעון', שעל ידי יישוב הדעת וההנהגה במנוחה מתוך האמונה הטהורה ניתן להיוושע מכל צרה.

ובזה יש לפרש מה שאומרים בזמירות שבת (בזמר כל מקדש) 'פוסעים בו פסיעה קטנה', כי השב"ק היא מעיין האמונה שהקב"ה הוא בורא שמים וארץ, וכשמאיר בקרבנו הארה זו הרי ממילא 'פוסעים בו פסיעה קטנה', מתוך ההכרה הברורה שאין לאן לרוץ ולמהר...

ג. שמעתי מרב חשוב המכיר את 'מארי דעובדא', מעשה בת"ח מופלג המשמש כ'בורר', ובתחילת החורף בשנה זו תשע"ט נתגלגל לפניו סכסוך בענייני ממונות שבין שני אנשים, כשמעו את שני הצדדים הבטיח להציג בפניהם הכרעת 'בוררות' עד יום השב"ק הבעל"ט, ואכן כשעתיים לפני חצות היום בערב שב"ק סיים הת"ח לכתוב 'תשובה' ארוכה בנימוקים ברורים, כי איש פלוני זכאי ואיש פלוני חייב ויימצא מפסיד ממון רב, והנה 'קבלה' איתנה יש לו

לריק. יבטח בה' ירגיע את עצמו ואת סערת רוחו על כן, תתיישב דעתו וינוח ממרוצתו ויזכור את דברי ויהיה מלא שמחה בכל עת ושעה, ובוה אשריו ואשרי רבינו ידעיה הפניני (מבחר הפנינים שער האמונה), אם יברח האדם מטרפו כבורח מן המוות - טרפו ירדוף סובביו".

לת"ח שלא לעשות מלאכות בערב שב"ק אחרי חצות היום, ע"כ מיהר לשלוח את תשובתו ב'פקס' לשני הצדדים, אך לתדהמתו נתקל במשך כשעתיים תמימות בכל מיני מניעות ותקלות, הקו שבפקס לא עבד, לאחריו ה'חוט' המחברם נקרע וכו' וכו', עד שהגיעה שעת חצות - פסק הת"ח מכל פעולותיו ועזב את הכל עד לאחר השבת, אעפ"י שהיה לבו נקפו - הרי הבטחתי להם שעד שב"ק תבוא ה'תשובה' לידם... במוצש"ק נתגלה לו 'תקפו של נס', כי זה האיש שמצד תשובתו נתחייב בהון רב שבק חיים לכל חי ועלה בסערה השמימה, ואילו היתה התשובה מגעת לידו בער"ש - שהוא מחויב בסכום מעות נכבד, לא היה ה'בורר' מוחל לעצמו כל ימי חייו, שהיה נראה לו שבמעשיו גרם לזה האיש לנפוח את נשמתו, וללמדנו, א. ענין השגחה פרטית, כמה סיבב הקב"ה למנוע ממנו כאב, צער ומכאוב לאורך ימים ושנות חיים, ב. כמה הצילתו העמידה בקבלה טובה, שלא זלזל בה ובשום פנים ואופן לא עשה מלאכה אחר הזמן שקיבל ע"ע להימנע ממנה. ג. גם למדנו מכאן שאין לו לאדם להביהל על נפשו - אוי, הבטחתי עד שבת, כיצד לא אקיים זאת, כי בוודאי על האדם להשתדל יותר מיכולתו לקיים הבטחותיו, אבל משעשה כמה שידו מגעת אסור לו להיכנס ל'לחץ'... עשית ככל יכולתך ותשלחו נפשך.

ד. בהיותו כבר על אדמת ארה"ב רקד ושמח הגאון רבי אליהו מאיר בלוך זצ"ל ראש ישיבת טעלז בארה"ב עם תלמידיו ביום הפורים בשנת תש"ד, והייתה השמחה גואה למעלה למעלה כדת היום, טען שם אחד מהנאספים - לא יתכן שראש הישיבה שמח באמת לאחר שאבד את כל בני משפחתו במלחמה ולא נשאר לו לפליטה אלא בת אחת ויחידה, בוודאי כל ריקודים אלו אינם אלא 'למראית עין' ומן השפה ולחוץ, שעושה עצמו כמי ששמח, אבל בפנימיותו שבור ורצוף הוא עד היסוד.

כשהגיעו הדברים לאזני 'ראש הישיבה', הפסיק את הריקודים והמחולות, אסף סביבו את התלמידים, ופתח לאמר להם, איתא בגמ' (מגילה י:) 'אמר ר' יוחנן בקשו מלאכי השרת לומר שירה (בקריעת ים סוף) אמר הקב"ה מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה, ולכאורה יש לתמוה, שהרי בני ישראל אמרו באותה שעה שירת הים אף ש'מעשה ידי טובעים בים', ונמצא שאין חסרון לומר שירה במצב כזה, ואם כן מה הטענה על המלאכים, ומדוע נגרע חלקם מלומר שירה. אלא כך ביאור הדברים, שידוע שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות, והיינו שאין בכוחו של מלאך לעשות שני דברים כאחד, לשיר שירה מתוך שמחה ולהיות באותה שעה בצער על מעשי ידי הקב"ה הטובעים בים, אמנם בני ישראל עדיפים בזה מהמלאכים, כי ביכולתם להיות בבת אחת ובחדא מחתא בשמחה מצד אחד ובאבלות מצד שני, וכפי שהעידו חז"ל (בר"ר נו יא) על אברהם אבינו בעת שעקד את יצחק בנו על גבי המזבח וישלח אברהם את ידו, הוא שולח יד ליטול את הסכין ועיניו מורידות דמעות ונופלות דמעותיו לעיניו של יצחק מרחמנותו של אבא, ואף על פי כן הלב שמח לעשות רצון יוצרו, ועל כן שירת בני ישראל בים סוף נתקבלה ברצון לפני הקב"ה, כי היו מצד אחד בשמחה ופיהם מלא שבח ותהילה על הנס הגדול שנעשה להם, וכד בכד כאב ליבם על אובדן מעשה ידיו של הקב"ה. וסיים רה"י, שאף הוא כן, כי למרות שליבו שותת דם על אובדן משפחתו אך בכוחו של יהודי להתרומם מהכאב ומהעצבות ולהיות בשמחה באמת.

משל למה הדבר דומה, לבית שכולו מלא בחפצים עד שאי אפשר לדור בו, אמנם ניתן לדלג ולדור בעליית הגג, כך גם אצל כל אחד ואחד, שהגם שמלא הוא ב'חבילות' ייסורים עד למעלה ראש ה"י, יש בו את הכח להתרומם מהמצב הנורא בו הוא שרוי ולעלות 'לעלייה' ולשמוח עם הקב"ה.

ה. דברים נפלאים הביא הגה"צ בעל מחבר 'רמזי מחשבה' שליט"א (הסובל בשנים האחרונות יסורים נוראיים ממחלה קשה, השי"ת ירפאהו ברפ"ש במהרה) בהקדמת הספר, וז"ל. משנכנס אדר מרבין בשמחה. בשפת אמת (ליקוטים) מביא את דברי הזוה"ק (תיקוני זוהר אתון כ"ב) בשמחה אותיות מחשבה. והענין מתבאר בפשיטות שלהיות בשמחה תלוי במחשבתו של אדם, שמחה אינו תלוי כלל במה שיש לו לאדם ובמה שחסר לו לאדם, אם מחשבותיו של אדם יהיו מחשבות המביאות לו שמחה הוא יהיה בשמחה.

החושב שאם ישלים לו הקב"ה את כל חפציו שהוא משער לעצמו שהוא חפץ בהם, רק אז יוכל להיות בשמחה, טועה הוא, כל אחד יכול להביט מסביבו ולראות את האנשים שכאילו יש להם די מחסורם, ופניהם עצובות, כי

אין שום דבר יכול להביא שמחה לאדם, אם לא שבמחשבתו הוא מכניס לעצמו מחשבות של שמחה, כשהוא מאמין במחשבתו שכל מה שעושה הקב"ה בשבילו הכל הוא לטובה, ואין שום דבר רע יכול לצאת מאיתו ח"ו. ואומר לכם זאת ממה שאני רואה ומרגיש מעת שהקב"ה שלח לי מתנות נפלאות (בלשון נקיה, חולי ומכאוב נוראיים ל"ע), אין שום דבר שיכול לעצור את השמחה באדם, המחשבה ורק המחשבה של האדם מחליט האם הוא יהיה בשמחה או שיהיה בצער, אין הקב"ה לוקח מאף אחד את הבחירה להיות בשמחה, גם אם נשלח לו ממרום כל מיני מתנות, ונראה לו שנלקח ממנו דברים מסויימים, הרי את המחשבה אין הקב"ה לוקח ממנו, ועל המחשבה האדם עצמו בעל הבית, ויכול הוא לחשוב ולהתבונן בטובות הנפלאות שהקב"ה עושה איתו, ולראות בחוש איך שבכל צעד ושעל הקב"ה נמצא סביבו ואין הקב"ה עוזב את אף אחד אפילו לא לרגע קט.

ואם רק יחשוב האדם טיפה מן הים ממה שהקב"ה חושב עליו, כבר היה מזמן בשמחה, דהקב"ה חושב ומשפיע על כל אחד ואחד בכל רגע ורגע חיים טובים ומאושרים, סוף דבר, הכל תלוי במחשבותיו של אדם, ובמחשבתו הוא מחליט אם להיות עצוב ומדוכא או להרים את רוחו ולהיות בשמחה ולחיות חיים רוחניים ומרוממים. עכ"ל. ו. כי זה כל האדם, לבטוח בה' בבטחון המביאו להרגשת שלוה, כאילו כבר באה ישועתו. וכך ביאר ה'שבט סופר' (הובא בשערי שמחה פרשת וישלח, בפסוק שנאמר (בראשית לד כה) בבני יעקב 'ויבואו על העיר בטח') בביאור לשון הכתוב (תהלים כב ה) 'בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו, וז"ל. ושמנו בטחונם חזק על ה' שבודאי יושיעם והי' אצלם בטחונם חזק כ"כ והי' בעיניהם כאלו כבר הושיעם, כי זה עיקר ה'בטחון', כאשר מורה עליו הלשון 'בטחון' - מלשון בטח, שבודאי יושיע ויעזור ה' אותנו, ולא כמו שחוסה בה' בלבד, ומורא בלבו שמסתפק אולי לא ימלא ה' רצונו, כי אין זה בטחון גמור, ובזה נ"ל לפרש המקרא בתהלים 'בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו, וצ"ב, מהו כפל הלשון 'בטחו', אלא שכונתו להראות לנו כמה הי' חזק הבטחון של אבותינו כי הבטחון הי' אצלם כ"כ עד שכבר היה בעיניהם כאלו כבר פלטם אותם ה', ולכן כפל לומר, 'בטחו' באופן זה שכבר 'ותפלטמו', כאלו כבר פלט אותם (וזה הי' גם אצל שני בני יעקב שבאו על שכם 'בטח' בלי פחד ומורא בלבבם ע"י בטחונם, ועי"ז עשה ה' להם נסים ויהרגו כל זכר שיצאו נגדם וק"ל).

וכך ביאר הגה"ק הבן איש חי זי"ע ('החיים והשלום' על תהלים) מה שנאמר שם באותו מזמור 'בטחו ולא בושו', שהנה יש אדם שבוטח בהקב"ה שיעשה לו נס, אולם אינו מספר זאת לאחרים כי מתבייש הוא שמא לא יזכה לנס... והרי זה מראה שאין בטחונו בתכלית השלמות, אלא צריך לבטוח בכל ליבו ונפשו בשלמות בהקב"ה עד שלא יתבייש לעשות כבר עתה 'פרסומי ניסא', וזהו שאמר 'בטחו ולא בושו'. ומסמיך לכך מעשה שהיה אצל רבינו משה גלאנטי זי"ע, שהיתה עצירת גשמים נוראה, והחורף נהפך לקיץ, כאשר לא ירדו מן השמים אפילו טיפות גשמים בודדות, ויצמא העם למים כי כל הבורות בהם השתמרו הגשמים התייבשו כבר מחמת החום הכבד ששרר באותה שנה, וקרא המהר"ם גאלנטי את כל העם לעצרת תפילה בקבר שמעון הצדיק, והורה להם שיביאו עימם מעילים להגן על עצמם מפני הגשמים העתידים לירד בדרך חזירתם, ואכן התפללו מקירות הלב, וישמע אלוקים את נאקתם, ומיד פתח את ארובות השמים לרווחה ומטר עז ניתך ארצה, וכאשר חזרו מהתפילה לביתם היו צריכים לנוס מפני הגשמים המרובים. וראה עד היכן היה המהר"ם גאלנטי בטוח בהקב"ה שישמע לתפילתם, עד שלא חשש לומר להם להביא מעילים, ולא עלה מורא על ראשו פן יהיה לבוז וללעג, אלא היה בטוח בשלמות שירד להם גשמים. וכיו"ב מציינו גבי חוני המעגל (תענית יט.) שכשאמרו לו להתפלל שירדו גשמים 'אמר להם, צאו והכניסו תנורי פסחים בשביל שלא ימוקו' (שלא יתקלקלו על ידי הגשמים), כי היה בטחונו בתכלית עד 'שלא בוש' להורות להם להכניס את התנורים פנימה שלא יתקלקלו.

ובאמת, הבטחון עצמו הוא ממשיך את הישועה, צא ולמד ממטבע הלשון שתקנו אנשי כנסת הגדולה בתפילת שמו"ע 'ולא נבוש כי בך בטחנו', והיינו, שהבטחון הוא הסיבה והטעם ש'לא נבוש'. והוא ע"ד שאומרים בברכת 'רפאנו' - רפאנו ה' ונרפא הושיענו ונושעה וכו' כי א-ל מלך רופא נאמן ורחמן אתה, וכלומר, שהסיבה שתרפא אותנו היא משום שהקב"ה הוא רופא נאמן ורחמן, וכן בברכת גואל ישראל, וגאלנו גאולה שלימה כי א-ל גואל חזק אתה, וזאת הכוונה ולא נבוש - 'כי בך בטחנו'.

ודע כי כל מעט בטחון חשוב ומרצה ומקובל לפני הקב"ה, וכך איתא מהרה"ק ה'דגל מחנה אפרים' זי"ע (לפורים) להודיע שכל קוץ לא יבושו, כל, היינו כמו 'כל שהוא', רצה לומר, אף שהם מקוים מעט, כל שהוא, עם כל זה, לא יבושו ולא יכלמו לנצח - היינו אף לנצח, כנ"ל.

באר הפרשה - שמיני - פרה

ממית 'עצמו' - הכל מאת הקב"ה ולא בידי אדם
בפרשת פרה (במדבר י"ד), 'זאת התורה אדם כי ימות
 באוהל', רמז נפלא רמז בה הרה"ק ה'עבודת
 ישראל' זי"ע, וז"ל, נראה לפרש על דרך דאיתא בגמרא
 (ברכות סג:) 'אין התורה מתקיימת אלא במי שממית
 עצמו עליה', רצה לומר שממית בח עצמותו ואומר

אחריו יותר ממנו למהר להשיגו. וא"כ, שהנקצב לו
 בוא יבוא עד פתח ביתו, מה לו לרדוף אחר הפרנסה
 ולהשתדל יתר על המידה, אין זה אלא שמות וגייעה
 לריק, בין כך ובין כך הכל קצוב וחתום, וכל השתדלות
 שבעולם לא תרבה לו את משכורתו יותר מכפי
 הנקצב לו.

כשעמד הרה"ג שלום צבי הכהן שפירא ז"ל לפני נישואי בנו הגדול נכנס אל הגה"צ רבי יחזקאל לעוונישטיין
 זצ"ל ותינה בפניו את מצבו הכספי הקשה כי חסרים לו להוצאות הנישואין 5,000 פונט (לירות), חשב הגר"י כמה
 דקות, ולאחמ"כ אמר לו בקול גדול, **הקב"ה יודע ומכיר היטב את מצבך** (בלית ברירה עזב הגרש"צ את החדר, אף שמתחילה
 חשב שהגר"י יסייע לו בממון, ולא רק בדברי חיזוק), לאחר שנים רבות, כשעמד הגרש"צ בנישואי הצעיר שבבניו הגאון רבי
 אריה לייב שליט"א, נענה ואמר לבנו, אילו היה הגר"י נותן לי באותה שעה את המעות החסרים לי היה בזה די
 רק לנישואי אותו הבן, אבל עתה כשחזיקני והחדיר בי את ההכרה שהקב"ה יודע ומכיר היטב את מצבך הרי בזה
 היה בידי די סיפוק להשאת כל צאצאי בליעה"ר.

ז. וכך רמז לה הרה"ק ה'דברי בינה' זי"ע בפסוק שבפרשתו (יא כז) 'כל הולך על כפיו טמא הוא' דמי שסומך על
 מעשה ידיו, וסובר שההשתדלות שלו פועלת ומביאה לו פרנסתו, והרי הוא 'הולך על כפיו', ידע שהוא 'טמא',
 דלעולם הקב"ה הוא שנותן התוצאות לכל אדם ולא עשייתו עצמו.

ח. היה אומר הרה"ק מקאברין זי"ע (תורת אבות, אמונה ובטחון, אות מה) כאשר אדם לוקח עמו כסף ויוצא לשוק לקנות
 דבר מה, אם יאמין בבירור כי החפץ שברצונו לקנות הוא מהשגחתו ית', והדעת שהכניס בו לקנות וכן הסכום
 שקבעו הכל בהשגחתו, ואותו דבר במוכר דבר מה - שיאמין כי הדעת למכור והסכום הכל בהשגחתו וכוחו ית',
 ערב אני בעדו כי השי"ת יעזור לו בהצלחה.

וכך פירש הרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע בלשון הכתוב (תהילים קיח ז) 'ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי, את
 ההרגשה לחיות מתוך אמונה שה' לי והוא עומד לימיני לסמכני בכל עת, הנני מברך לעוזרי ולאובהי, ואילו את
 המחשבה שאני הוא העושה את כל המעשים זאת אראה בשונאי ואחל להם קללה זו.

ט. מענין לענין, אולי יש לרמז בדבריהם 'ממית עצמו', שאינו חושב על עצמו רק בכל עת לבו ער להיטיב לרעהו,
 בכל מיני הטבות, מעשה באחד שנכנס אל הרה"ק ה'פני מנחם' זי"ע קודם חג הפסח וסיפר לו בדאגה ופחד
 שהרופא קבע עבורו שעליו לעבור 'ניתוח' בגופו, וזמן הניתוח נקבע לאסרו חג, שאלו הרבי אודות הרופא המנתח,
 ואח"כ אמר לו 'אינך צריך לעבור ניתוח', ופטרו לשלום. יצא החסיד מהקו"פ שמח וטוב לב, ובאמונת חכמים
 המושרשת בו התקשר מיד אל הרופא להודיע שהוא מבטל את הניתוח. במוצאי 'שביעי של פסח' שלח הרבי
 לקרוא לאותו חסיד ע"י בנו הגה"צ מוהרד"ח שליט"א, משנכנס האברך שאלו הרבי אודות הניתוח שעליו לעבור...
 נענה האיש ואמר, איני עתיד לעבור כל ניתוח שהרי הרבי אמר שאיני צריך... השיב לו הרבי, לא ולא, פנה נא אל
 הרופא ותבקש ממנו שיקיים מחר את הניתוח, השיב החסיד, והרי אי אפשר לקבוע תור לניתוח מהיום למחר, אמר
 לו הרה"ק, אעפ"כ, דבר נא עם הרופא אולי יהיה פנוי עבורך למחר, ואכן, הרופא אמר לו מיד שה'תור' נשאר פנוי.
 עד שהוברר הדבר, כי תיכף לאחר שיצא החסיד מחדרו של הרבי בראשונה, התקשר הרבי בעצמו אל הרופא (שהרי
 בירר אצלו מיהו המנתח), ואמר לו, הנה בעוד רגעים ספורים יבטל פלוני את תורו, אל תשמע לו, אלא שמור זאת עבורו
 ורק תאמר לו שהתור מבוטל... ולא עשה כן, אלא כדי שיעברו על האברך ימי החג וההכנות לפניו מתוך רוגע
 ושלוות הנפש...

בשנות הרבנות של הגה"צ רבי יוסף חיים זאננעפעלד זי"ע בעיה"ק היו כל עניני העיר נחתכים על פיו, ובכלל זה
 כל עניני הצדקה, ו'הכוללים' (שהיו מקבלים מעות מחו"ל לחלקם לבני ירושלים), בכל עת שהגיע סכום נכבד מחו"ל שנשלח
 ע"י אשה היה הגרי"ח מורה להחזיר את רוב הכסף, שהרי הלכה פסוקה היא בשו"ע (יו"ד סי' רמח ס"ד) שאין מקבלים
 מאשה אלא נדבה מועטת. פעם אחת הגיעה תרומה גדולה ונכתב באגרת המצורפת, שבשום פנים ואופן לא ישלחו
 'קבלה' על התרומה. הבינו הגבאים שפשיטא שצריך להשיב את כל הכסף, שהרי עיננו הרואות שתרומה זו לא

שהכל הוא מאת הקב"ה - כי הוא הנותן לך כח מעשה אשר ייעשה בזה העולם כמי שנעשה מכת לעשות חיל והוא הנותן שכל ובינה לעבדו. וזהו אדם רק יודע שהכל בא מאת הקב"ה, אדם בזה אדם כי ימות באוהל, דהיינו שאינו מחשיב שום הוא באוהל ה'.

היתה ברשות בעלה, והיא חוששת שמא ייודע לו הדבר... אמנם כשספרו זאת לרבי יוסף חיים הורה שלא להשיב אפילו פרוטה אחת.... ולפליאת הגבאים, הסביר הגרי"ח, כי כאן תחזינה עינינו שאם ייודע הדבר לבעל יופר שלום ביתם, מעתה, מוטב לעבור על סעיף בשו"ע ולא לקלקל את שלום ביתה של ההיא איתתא...

נוראות כתב הרה"ק הבת עין זי"ע בפרשתו (ד"ה והוא) לגנות את המראים כלפי חוץ שהם אוהבים את רעייהם, ובאמת הם שונאים אותו בקרבם ו'שבע תועבות בליבם', שהנה נאמר בפרשת מאכלות אסורות (יא ז) 'ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושוסע פרסה והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם'. וכתב ה'אור החיים' הקדוש, שבא הכתוב לומר שאינו אסור באכילה אלא כל עוד ש'גרה לא יגר', אבל לעתיד לבוא יעלה גרה ויחזור להיות מותר (וכבר הביא הרבנו בחיי בשם מדרש תנחומא, שענין זה מרומז בשמו 'חזיר' לפי שעתיד הקב"ה להחזירו לנו לעתיד לבוא).

ומבאר הרה"ק בדרך רמז, ששנים המה סימני הטהרה, 'מפריס פרסה' בחיצוניות, ו'מעלה גרה' בפנימיות, וזה ה'דבר אחר' פושט טלפיו להראות סימן טהרתו שבחיצוניות, הגם שבפנימיותו הוא טמא שהרי אינו מעלה גרה, ולזה ה'דבר אחר' נדמים אותם בני אדם שבחלקלקות לשונם הם מראים כלפי אחרים שהם נמנים על 'אוהביהם' (כלפי חוץ הם נראים ככשרים), אך באמת 'גרה לא יגר' - שבתוכי נפשם הרי הם שונאים בכל ליבם, ומסיים הבת עין זי"ע, וזה עיכוב הגאולה, שאין בן דוד בא עד שיטהר החזיר, היינו שיעלה גרה ויהיה פנימיות ליבו כמו שמראה בטלפיו. עכ"ל. מעתה, הבה נתחזק לאהוב כל איש ישראל בפנימיות הלב, וכברו כך יהיה תוכו, שאף בתוכי נפשו יחפוץ בטובתו של חברו ויאהבנו כגופו, ועל ידי זה נזכה לקרב הגאולה בב"א.

י. ידוע מאמר הרה"ק מראדזין זי"ע (סוד ישרים עיי"כ אות לט) כי המת הוא 'אבי אבות הטומאה', ורמז בדבר כי כל עוד האדם חי עדיין תולים בו תקוות טוב, אבל המת כבר אין לו כל תקווה על כן טומאתו גדולה מכל הטומאות. מה תקנתו הזאת 'אפר פרה אדומה' - שהיא מרמזת על ה'אמונה' (כמאמרם, אין לך רשות להרהר אחריה) כי ע"י האמונה יש לו כבר תקווה, וממילא נטהר מאותה טומאה איומה.

ובאמת, יש לנו לומר לכל אלו שב"ה עודם בין החיים, לבל יעשו עצמם כ'מת' שאבדה תקוותו, ואפרש שיחתי, כל איש החי בעולם הזה, עובר לפעמים קשיים והסתרות, יש מי שמשקיע את עצמו 'ראשו ורובו' בתוך הקשיים, וממילא אינו מצליח לראות שבחוץ יש עולם ומלואו, שבו האורה שולטת, ואף הוא עצמו בתוך עולם זה נמצא, כי לא רק רע גמלוהו מן השמים, אם אך יפקח את עיניו ימצא כמה וכמה נקודות אור בחייו ואלו יקלו מעליו לסבול את עול הקושי שהוא עובר.

מעשה בנער צעיר לימים, שבכל יום ויום היה משיח את לבו לפני רבו - כי רבו אנחותיו ולבו דווי... כי 'חיים קשים' עוברים עליו בעניין זה ובדבר פלוני, הרב שכבר ראה מאורות מימיו והכיר בתהלוכות החיים, רצה ללמדו בינה, לבל יתלונן כל היום ויפסיק מלראות 'שחורות' כל היום, הזמין את תלמידו לביתו, בישיבתם יחד מזג לו הרב כוס מים, וביקשו לברך ולשתות לרוויה. אח"כ נטל בידו חופן מלח והשליך לתוך כוס המים וציוה לתלמיד לשוב ולשתות. כמובן שלרוב מליחות המים לא מצא התלמיד את מקומו... משם יצאו הרב והתלמיד לנאות דשא והמשיכו בשיחתם על שפת האגם, ביושבם במרחב על מי מנוחות תחת השיחים נטל הרב בשנית חופן מלח והשליכו לתוכי האגם. ושוב חזר על בקשתו מתלמידו שיטעם ממימי האגם. כעת שמח הנער לשתות עוד ועוד מהמים הזכים והטעימים. ולשאלת הרב, האם אינו מרגיש את המלח, השיב הנער, לא ולא...

נענה הרב ואמר לו, ראה בני, כמות המלח ששפכתי לכוס המים שבביתי שווה לכמות המלח ששפכתי לאגם, מעתה תתמה 'מה נשתנה', מדוע כאן לא יכלו לשתות מים ממרה כי מלוחים הם, ובאגם לא הורגש כלל המלח, ותשובתך, כי בכוס נשאר המלח (מרוכז) בכח חזק, לא כן באגם, שהמלח מתפשט ומתפזר עד שאינו מורגש כלל. ומעתה דע לך בני, כי בדומה לזה הוא הנעשה עם האדם במנת הכאב, היסורים והטרדות שהוא עובר ל"ע בימי חייו. המנה שנגזרה היא קבועה אך 'טעם' המרירות והקושי קובע כל אחד ואחד לעצמו, מתוך החלטתו לאיזה 'כלי' קיבול הוא מכניס ומקבל את יסוריו, אפשר להחליט לצמצם את מבטו רק עליהם, דוגמת אותו כוס אשר שטחה קטן, וכל הנכנס בה נשאר בכל עוזו ותוקפו, כך, אם האדם נשאר כל היום 'סביב' היסורים והסבל, אז

באר הפרשה - שמיני - פרה

ואולי יש לומר בה, כי היא אחת מדרכי הטהרה - טהרת הפרה (עכ"פ בומן הזה), להאמין שהכל מאת הבורא יתב"ש הן ברוחניות הן בגשמיות, והרי ידוע בשער בת רבים, כי רמזו בה יש ב'טומאה' שנקראת 'מקרה' - והוא היפך האמונה [כדכתיב] (דברים כה יח, וברש"י) 'אשר קרך', לשון מקרה ולשון טומאה. וכן כתיב (שמואל א' כ כו) 'כי אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא טהור', לומר, אך מקרה קרה אותי, פלוני לקח ממני ורעהו הזיק אותי, מתוך מחשבה כי יש איזהו כח בידי בשר ודם להועיל או להזיק, וה'טהרה' - שיחשוב וישריש בנפשו, לא, לא, אין כח וממשלה בעולם, לא לי ולא לאחרים, זולתי בהיותם שלוחי הקב"ה לעשות ככל אשר גזרה ההשגחה יתב"ש"א.

אין לך רשות להרהר אחריה - אמונה פשוטה ותמימה בפרשת פרה (במדבר יש ב) 'זאת חוקת התורה, מה גדלה מעלתם של ההולכים בתום', כדאיתא ב'אור החיים' הק' לבאר מדוע נאמר 'זאת חוקת התורה' ולא 'זאת חוקת הפרה', וז"ל. ובדרך רמזו ירצה באומרו חקת התורה, שאם יקיימו מצוה זו הגם היותה חוקה בלא טעם מעלה עליהם הכתוב כאלו קיימו כל התורה אשר צוה ה' לאמר. כי קיום המצוה בלא טעם יגיד הצדקת האמונה והסכמת הנפש לקיים כל מצות הבורא וזה לך האות. ואולי כי לטעם זה רצה ה' שתמסר להם המצוה בדרך חוקה".

ובכלל הדברים אמורים על כל עניני האדם - שילך אחר הקב"ה כבן קטן הסומך על אביו על כל

המרירות מורגשת ביותר, והקושי עצום ובלתי נסבל. אך אפשר לאדם להיות כ'אגם מלא מים' להרחיב את מבטו ולהשליך את מנת יסוריו לתוך מעין חיים המפכה חיות שמחה ובטחון ולהמתיק את מצבו עד מאד, אשריו ואשרי חלקו.

יא. ובזה ביארו את דברי הגמרא (מגילה ז:) 'מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי', וכשתבדוק מה כתיב בין התיבות - בין 'ארור המן' ל'ברוך מרדכי' - אשר ביקש לאבדי, והכוונה, שישכח ממצואות כגון דא 'אשר ביקש לאבדי', כי באמת אין כזאת מציאות בעולם, שהרי את הכל עושה ה'.
יב. וכבר היה מעשה באחד מצדיקי דורו ששח בפני הרה"ק מקאברין זי"ע שרצונו עז לשבות את שבתו בהיכל קדשו אשר בקאברין, אך הרה"ק לא הסכים, ואמר לו כי שבת קודש היא יחוד, ובינינו יש פירוד, כי כאשר בא אלי יהודי ושופך את מר נפשו על שצר לו מצרותיו, משריש אני בקרבו אמונה תמימה, וממילא יש לו עצה בכל פרטי משאלותיו, אך כשבא יהודי אל מע"כ הרי אתם נותנים לו עצה, ועצה הוא על פי שכל, ושכל אינו דבר קיום. נענה לו אותו צדיק ואמר: 'איך זאל געזונט זיין אזוי ווי איר זענט גערעכט' (כה אהיה בריא כמו שהנכם צודקים) ודברו הרבה ביניהם ומאז נעשו אוהבים זה לזה.

יג. מעשה באיש יהודי שנתפס ל'טיפה המרה' - בשתיה לשכרה יומם ולילה לא ישבותו, פעם תפסוהו חבריו כרגע לפני השתיה - כשעדיין היה בקבוק השיכר ביד ימינו והפקק ביד שמאל, והיו ידידיו ורעיו מפצירים ומתחננים אליו, שיעזוב מנהג רע זה, והראו לו איך שאיבד כל פרנסתו ב'זכות' שתייתו, וקרע את 'שלום ביתו' ולא עוד אלא שכל סובביו מתרחקים ממנו... ענה להם ה'שיכור', שמעו נא רבותי דיינים מומחים, ראו נא את הבקבוק 'זעקס און ניינציגער' (תשעים וששה אחווי אלכוהול) אשר בידי וריחו נודף, אכן, יש תשעים וששה טעמים מדוע כה גרועה שתייתי, אך מה אומר לכם - 'טעמו' של בקבוק 'תשעים ושש' הלז גובר על כל ה'טעמים' שלכם... והנמשל, פעמים שנראה לאדם כי טוב ויפה לעשות מעשה פלוני - אך אם יראה שאינו על פי דרך התורה, אף אם נראה לו כי תועלת רבה תצא מכך - יעמיד לפני עצמו חומה - ויזעק לעצמו לא זו הדרך ישכון אור, אלא אחר ה' נלך כחק בלי טעם.

ובזה ביארו את האמור בסוגיא דקטורת (ירושלמי יומא פ"ד ה"ה) - ולמה אין מערבין בה דבש מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו, וכל הרואה יתמה, מדוע דייקא בקטורת שאלו 'ולמה... והשיבו מפני שהתורה אמרה', מדוע לא שאלו כן בהלכות שבת - ולמה אין מדליקין האש בשבת... מפני שהתורה אמרה, וכיו"ב בשאר מצוות, אלא, כי הקטורת הייתה עשויה להעלות ריח, ואם כן יש מקום לומר שנוסיף עליה דבש, ועי"ז יתרבה וישתבח ריחה לעילא ולעילא, ונמצא שקיימנו את רצון הבורא ביתר הידור - על זה אמרו מפני שהתורה אמרה - והיינו אף מה שנראה לך כמסייע לקיום התורה, אם אמרה תורה בפירוש אל תעשה כן הרי עליך ללכת אחרי התורה כחק בלי טעם, ולא ללכת אחר שכלך ה'מבין' כי כך וכך עדיף לעשות...

צעד ושעל - ללא כל חשבונות וטעמים - אף בשנראה לו בחשיבה^ד, ויאמין בפשטות ובבירור כי הבורא יתב"ש הוא הבורא הוא המנהיג והוא לברו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים - לטובה ולברכה^{טו}. ולכן מצות פרה

אדומה חוק היא בלא טעם, וכדברי רש"י 'לפי שהשמן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצווה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה (יומא סו:).

יד. בפרשתן (י א-ד) וידום אהרן... קרבו, הנה על תיבת קרבו ישנם שני 'טעמי המקרא' הלא הם 'תלישא גדולה וגרשיים', ושמעתי דבר נפלא מאחד מצדיקי הדור שליט"א, עפ"י הידוע כי דייקא ממקום הנראה לאדם כי הוא מרוחק ונדחה ממחיצתו של הקב"ה שם שם היא קרבתו, על כן ישנם שני טעמים א. 'תלישה גדולה' (אחד מטעמי המקרא הנקרא כן, ויש לרמוז בשמו -) כשאדם מרגיש עצמו 'תלוש' (אפגריסען) במידה גדושה וגדולה. ב. 'טעם' הנקרא גרשיים - גרוש ומרוחק פי שניים אז הוא 'קרוב'. והנה, לא היה די לו לתת טעם 'תלישה קטנה' אלא דייקא גדולה... ולא די באזלא גרש אחד - דייקא 'גרשיים' - מגורש בכפליים שם יתקיים בו 'קרבו'. ומכאן תצא הקריאה לכל שבורי לב 'קרבו שאו את אחיכם...' כי דייקא שם היא ה'קרבו' שלהם ביתר שאת ועוז.

עוד אמר לי אותו צדיק לרמוז בפסוק הנאמר (תהלים קיט פו) 'כל מצוותך אמונה שקר רדפני עזרני', כי המאמין בה' - אזי הוא רואה שהשקר של הרודפים - שהעלילו עליו רעות שחרשה נפשם כל זה מסובב מן השמים לעזרני. טו. בימי הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל היה יהודי מומר שהצר הרבה לאחיו היהודים, בכל הזדמנות היה 'מוסרם' בפני שרי המדינה וחיפש איך להצר צעדיהם, לימים נפל למשכב ובהיותו גוסס שלח 'שליח' לקרוא לבני החברא קדישא, בהגיע השליח תמהו מאד על קריאה זו, שהרי רשע גמור היה וכפר בעיקר רח"ל, ומה לו ולהם, אך לא נמנעו מללכת אליו באמרם שמא בשכבו על ערש דווי נתעורר בו רצון לחזור בתשובה, ואכן כאשר הגיע אליו בכה לפנייהם בשארית כוחותיו שבכל ימי חייו הרבה לחטוא וברצונו לשוב על חטאיו, ועל כן בקשתו, שיקברוהו ב'קבורת חמור' (פירוש, בעמידה ולא בשכיבה) ומחוץ לגדר של 'בית החיים' במקום בזיון, ומיד 'פרחה נשמתו'.

אנשי החברא קדישא לא ידעו מה לעשות, ופנו לשאול את הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, כי בעיניהם ראו שאותו רשע חזר בתשובה ביומו האחרון וביקש שיקברו אותו בקבורת חמור לשם כפרה, והרי 'מצוה לקיים דברי המת' (גיטין טו.) אבל לאיך גיסא אסרה תורה לקבור אדם בקבורת חמור (עי' יו"ד סי' ס"ב ס"ב, ש"ך סק"ב), תשובת הגר"מ היתה שבשום אופן לא ימלאו בקשתו, כי גופו של אדם אינו שלו, ואף הוא עצמו מחויב לקיים כל דיני השו"ע, על כן יקברוהו בקבר ישראל כדת משה וישראל, וכן עשו.

ויהי ממחרת, הגיעו שוטרי העיר אל אנשי החברא קדישא, ואמרו להם, שקיבלו ידיעה ממקורות נאמנים, שבהלוויה שהתקיימה ביום אתמול קברו את הנפטר בבזיון כדי לנקום בו על מה שעשה להם בימי חייו, אנשי החברא קדישא הכחישו את הדברים מכל וכל, אך השוטרים לא האמינו להם עד שפתחו את הקבר וראו שאכן נקבר כראוי. ונתברר שעל אותו מלשין ודומיו אמרו חז"ל (עירובין יט.) 'רשעים אפילו על פתחה של גיהנום אינם חוזרים בתשובה', וברשעותו רצה לצערם ולייסרם גם אחר מיתתו, ועל כן העמיד להם פנים כאילו הוא חוזר בתשובה כדי שיסכימו לקבור אותו בקבורת חמור, וכבר שלח להלשין לשוטרי העיר בכדי שיענישו את החברא קדישא על מעשיהם אלו.

ומכל מקום לענייננו למדנו מפסקו של הגר"מ פיינשטיין, שאסור להתחכם על דיני התורה, ובכל מצב חייב האדם לקיים פסקי השו"ע במלואם ומהם לא יזוע ימין ושמאל, כי כל המשנה ידו על התחתונה, אף במקום שנדמה לו שעדיף לשנות מעט מן ההלכה שב ואל תעשה עדיף כי אם בהוראת מורה מומחה.

ונאים הדברים להגר"מ פיינשטיין, כי בדידיה הוה עובדא, שפעם עמד 'שמונה עשרה' ומאחוריו עמד יהודי שהאריך מאד בתפילתו (אחר שסיימו הקהל את התפלה), כל אותו זמן עמד הגר"מ ולא עקר את רגליו עד שעקר הלה את רגליו, כמו שנפסק בשו"ע (א"ח ק"ב ד) שאסור לעבור כנגד המתפלל. עודו עומד ומחכה נכנסו בני הבית וסיפרו לו שהגיע טעלעפאן (טל) דחוף מארץ ישראל (בימים ההם לא היו טלפונים בהישג יד ולא בכל בית היה טל, ובפרט מעבר לים מארץ ישראל, שבודאי היה ענין נחוץ מאד), ואעפ"כ לא קם ולא זע ממקומו ובכלל לא התייחס אליהם, ורק אחר שסיים הלה את תפילתו פסע את שלש הפסיעות וחזר לביתו כאשר המתקשר מאר"י כבר לא היה על קו הטל, תמהו בני הבית בפניו, מדוע לא מיהר לחזור לביתו בשמעו שקוראים לו לשיחה דחופה מארץ ישראל, נענה הגר"מ והשיב בפשטות 'הלא היה מאחורי קיר ומחיצה שהפסיקה בעדי, ולא יכולתי ללכת...' כי מרוב דביקות בקיום הלכות התורה לא עשה שום חשבונות היאך להתחכם על הדינים, רק קיים את הכל בפשטות - כפשוטו של מקרא.

באר הפרשה - שמיני - פרה

תיבת 'והאמן בה' נכתבה בלא יו"ד - והאמן, כי האות 'יו"ד' מרמזת על ה'חכמה' (כמבואר בזה"ק במקומות רבים), ולכן נחסרה (היו"ד) מן האמונה כי בענייני אמונה על האדם לבטל את כל 'חכמתו' ולהאמין בפשטות - בלא חקירות ודרישות, רק תמים יהיה עם ה' אלוקיו.

אדם מקדש את עצמו מעט - חשיבות כל פעולה קטנה לאין ערוך

בפרשתן (יא מד), והתקדשתם והייתם קדושים". כתב האור החיים הק' וז"ל, עוד ירצה והתקדשתם

ורמזו בזה כי זו תכלית הטהרה - שלא יהרהר האדם אחר מידותיו של הקב"ה, אלא יהלך אחריו באמונה תמימה¹². ובלשון רש"י על הפסוק (דברים יח יג) 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך - התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו".

ובמידה זו נשתבח אברהם אבינו שהיה 'ראש למאמינים' וכמו"ש (בראשית טו ו) 'והאמין בה' ויחשבה לו צדקה'. ורמזו בה הרה"ק ה'בני יששכר' זי"ע (אגרא הכלה חוקת ד"ה עמוד נא. הרה"ק מקאמרנא זי"ע בהיכל הברכה) כי

טז. מדי שנה בשנה בשבת פרשת פרה היה הרה"ק רבי חנוך העניך מאלכסנדר זי"ע מספר בשם הרה"ק ה'חווה' מלובלין זי"ע, נוהגים היו הכומרים הנוצרים הרשעים לערוך מידי פעם 'וויכוחים' עם היהודים ברבים, להוכיח שהצדק עם דתם עפ"ל, ועל ידי זה היו מכריחים אותם לקבל עליהם את דתם ח"ו. פעם בא כומר רשע אל אחד הכפרים, הלה קיבל רשות משרי המדינה לערוך ויכוח כזה עם היהודים, והמנצח - מאיזה צד שיהיה, מותר לו לזרוק ולהטביע את המנוצח לים.

בקרב יהודי הכפר שררו פחד ורעדה, בהיותם 'פשוטי עם', ולא היה ביניהם חכם וזקן שיוכל לנצח רשע ערום זה, בלית ברירה תפסו אומנות אבותם בידם, ושפכו תפילות לפני אדון הכל שיושיע אותם מצרתם. ויהי בהתקרב מועד הוויכוח החלו לחפש אחר יהודי שיסכים לעמוד לפני הכומר, והנה ניגש החייט שהיה יהודי פשוט מאד והציע עצמו לערוך את הויכוח, בהיותו סמוך ובטוח בה' האלוקים שבוודאי יושיעם מצפרני הרשע. כשראה הכומר את פני החייט סבר שהיהודים לועגים לו בידעו שהלה יודע אך בקושי קרוא וכתוב, לכן הציע שהחייט ישאל תחילה איזו שאלה והוא יענה לו (בהיותו בטוח שמחמת תמימותו תהא עצם שאלתו ללעג ולקלס בעיני השומעים), מיד פתח החייט ושאל את הכומר בתמימות, מה פירוש המילים 'איני יודע', השיב לו 'ניע ויעם' (איני יודע, בשפה המדוברת בפולין), או אז זעק החייט בהתרגשות שהוא ניצח את הכומר שהרי הודה מעצמו שאינו יודע לענות על שאלתו, ואף הגוים לא הבינו לשון הקודש ולכן לא הבינו את תוכן שאלתו, אלא ברגע ששמעו את הכומר שהוא מודה על האמת ועונה 'ניע ויעם' זרקוהו תיכף לים.

אנשי הכפר הודו ושבחו להקב"ה על גודל הנס שעשה עמהם בדרך פלא, ואחר כן שאלו את החייט מדוע בחר לשאול שאלה זאת לאותו רשע, השיב החייט בתמימות שראה בחומש ה'עברי-טייטש' (פירוש בשפת האידיש) וראה שעל התיבות 'איני יודע' כתב ומפרש - איך ווייס נישט (איני יודע), 'הבנתי שאם מחבר ספר ה'טייטש הקדוש' לא ידע פירושם של תיבות 'איני יודע' - איך ידע הערל הטמא הזה פירושם'. ואף שהחייט הזה היה פתי וכסיל, אולם ה'חווה' למד מזה לימוד נפלא, שהמאמין בפשיטות ואומר על כל דבר 'איני יודע' - אינני נצרך לדעת ולהבין דרכי ה' ינצל מכל פגע.

יז. ותמימות זו צריכה להיות בשלימות וללא שום פגם, כמו שאמרו צדיקי קמאי, דאף דבתמימות הפרה אדומה קיימא לן (פרה ב ה) ששערה אחת שחורה אינה פוסלת ואכתי בכלל 'תמימה' היא (ורק שתי שערות פוסלות אותה), אבל במצוות 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך' פוסלת אפילו שערה אחת, כי האמונה בחי עולמים צריכה להיות בשלימות ללא שום פגם.

לאידך, גדולה תמימות האמונה מתמימות הפרה, כי בפרה אם כבר נתהוו ב' שערות שחורות - נפסלה הפרה לעולם, מה שאין כן בתמימות האמונה אף אם נפסלה כבר - לעולם בידו לתקנה ולהשיבה לתמימותה השלימה, באמונה זכה וברה.

יח. איתא ב'בית אברהם' וז"ל. והתקדשתם והייתם קדושים, חז"ל אמרו (יומא לט.) אדם מקדש את עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה. התורה הבטיחה לכל אחד ואחד והתקדשתם - אם ירצה להתקדש, אז והייתם קדושים - יהיה קדוש ויעבור בכל הנסיונות.

האדם למטה לסייעו סיוע רב ועצום לעבודתו ית'....
 ופירוש 'והתקדשתם' שתעשו עצמכם קדושים, כלומר
 אף שבאמת אינו קדוש ומובדל מס"א זכו' רק שכובש
 יצרו ומקדש עצמו. 'והייתם קדושים' - כלומר (הבטחה
 ולא ציווי) סופו להיות קדוש ומובדל באמת מהס"א, ע"י
 שמקדשים אותו הרבה מלמעלה ומסייעים אותו לגרשה
 מלבו מעט מעט, עכ"ל¹. ומכאן, שכל פעולה ופעולה
 שאדם מכניע את יצרו ומקדש את עצמו ערך גדול יש
 לה בפני המקום, וממשכת עליו קדושה עליונה, וממילא,
 אל יזלול אדם בעבודתו ואל יאמר לעצמו מה נחשבת
 עבודתי הפעוטה, שכן הקב"ה מחשיבה ביותר².

תעשו גדרים וסייגים לבל תטמאו, ובוזו אני מבטיחכם
 שתהיו קדושים...³

בתב הרה"ק בעל התניא (פרק כו) וז"ל. ...ולא עוד אלא
 אפי' בדברים המותרים לגמרי, כל מה שהאדם
 זוכה יצרו אפי' שעה קלה... כגון שחפץ לאכול ומאחר
 סעודתו עד לאחר שעה או פחות ועוסק בתורה באותה
 שעה... וכן אם בולם פיו מלדבר דברים שלבו מתאוה
 מאד לדבר מענייני העולם, וכן בהרהורי מחשבתו אפי'
 במעט מועיר דאתכפיא ס"א לתתא, אסתלק יקרא
 דקב"ה וקדושתו לעילא הרבה (מתעלה כבוד ה' וקדושתו
 למעלה למעלה)², ומקדושה זו נמשכת קדושה עליונה על

עוד ידוע משמו על זה הפסוק 'והתקדשתם והייתם קדושים', שיש לנו ללמוד מדרכי השיכור, כי מתחילה ישתה
 מעט, ואח"כ עוד מעט, ועוד ועוד... עד שנכנס להקרא 'שיכור', כמו כן בענייני קדושה, תחילה יקיים 'והתקדשתם',
 מעט, ועוד קמעא, ועוד קצת, עדי שיגיע למדרגת הקדושה הראויה.

יט. כה אמר הרה"ק ה'בית ישראל' זי"ע דכידוע שונים דרכי הנהגת השלטון ברוסי' מההנהגה באמעריקע (ארה"ב),
 כי ברוסי' תופסים לבית האסורים כל מי שיש עליו אפילו צל צלו של חשד, שמא הוא נמנה על המורדים
 וכיו"ב, לא כן בארה"ב, כי המה חוקרים ובודקים בשבעים ושבעה חקירות ובדיקות, ורק כאשר הוכח להם מכל וכל
 כי הלה גנב או מורד הוא תופסים אותו, ובוזו כבר נגמר דינו ורע ומר אחריתו, ואמר הרה"ק, ב'מלחמת היצר' עלינו
 לנהוג כמדינת רוסי' - כי חלילה לנו מלהמתין עד שיתברר כי דבר פלוני, מכשיר פלוני או מקום פלוני הם מסוכנים
 ליראת שמים' שלנו או של צאצאינו, אלא בכל צל צלו של חשש או חשד רחוק, מיד עלינו לתפסו כדבר שיש
 להימנע ולברוח ממנו כמטחוי קשת, ובוזו נזכה בס"ד להינצל מצפרני היצר ל"ע.

כ. ויזכור את דברי הרה"ק ה'יסוד העבודה' זי"ע (יסוה"ע ח"ב פ"ט אות כד) לרמז בפסוק בפרשתן (י יט) ויאמר אהרן אל
 משה... הייטב בעיני ה', וישמע משה וייטב בעיניו, וביאר שכה אמר אהרן למשה, הן אמת כי על פי דין היה
 לי לאכול אבל מעלה נוספת יש בעבודת ה' והיא לא לחשוב רק האם מותר לי לאכול מאכל פלוני... ללכת למקום
 פלוני... לעשות מעשה פלוני... אלא בכל ענין יחשוב האם ייטבו הדברים בעיני ה'... וישמע משה מששמע משה
 רבינו את דבריו ויטב בעיניו דרך זו הוטבה בעיניו.

מעשה היה בסעודת הנישואין של אחד מבני הרה"ק ה'פחד יצחק' מבאיאן' זי"ע נתארכה הסעודה וכבר עלה
 עלות השחר ועדיין לא הגישו את הליפתן (קאמפאט) לקהל הסועדים, מכיוון שעלה עמוד השחר נשאלה השאלה
 האם מותר להגיש לפני הסועדים את הליפתן מאחר שכבר הגיע זמן התפילה, שלח הרבי לשאול את הגאון החסיד
 רבי דודיא אורטינבערג זצ"ל בעל ה'תהילה לדוד', בתוך כך נענה אחד האורחים מהמסובים בשולחן הרבי ואמר
 שאפשר לסמוך על המתירים, לשמע דבריו שנאמרו בהחלטה גמורה מבלי לשמוע חו"ד של הרב, נענה הרבי ואמר
 'איזה פנים היה לנו באם היינו עושים כל אשר הותר לנו עשות'.

כא. ואל ירע לב האדם בראותו כי נשאר על עמדו ללחום יומם ולילה באותו מקום, דעל עבודת הקודש זו כתב
 ה'תניא' בתחילת דבריו (סו) 'לכן אל יפול לב אדם עליו ולא ירע לבבו מאד גם אם יהיה כן כל ימיו במלחמה
 זו כי אולי לכך נברא זוהי עבודתו'.

כב. סיפר הגה"צ רבי חיים ברים זצוק"ל שכשבא הגאון רבי יחזקאל לעווינשטיין זצוק"ל לראשונה למסור שיחת
 מוסר בישיבת מיר, הרעיש בדברי רש"י על הפסוק 'ליבבתיני באחת מעיניך' (שה"ש ט ט), ואלו דבריו, ליבבתיני
 - משכת את לבי אליך. באחת מעיניך - הרבה דוגמות טובות שביך. לולא היתה ביך אלא אחת מהן הייתי מחבבך
 ביותר וכל שכן ככולן וכן באחת ענק מצורוניך באחת מרבידי ענקי קישוטיך הם תכשיטי מצוה שישראל מציניין
 בהם, עכ"ל רש"י. ומכאן, כמה חשוב בעיני המקום כל מצווה אחת קטנה.

וכלשון קדשו של ה'בית אהרן' (דף עו): 'בין חמץ למצה רק משהו (שהרי אותיותיהן שוות, זולתי שכאן יש ה"א וכאן ח"ת
 שסוגר את פתח הה"א), שממילא בעת שהוא נפרש מהרע אזי הוא נכתר בטוב, ואז נעשה מחמץ מצה כהרף עין'.

- ויקרב אל המזבח וישחט את עגל החטאת, היינו ששחט את יצרו שנדמה לו כעגל, באמרו אף על פי כן הולך אני לעבוד את בוראי.

עפי"ז ביאר ה'אמרי חנוך' (לרבי חנוך קרון זצ"ל תלמידו של הרה"ק האבני נור ז"ע, קונ' אמרי חנוך אות כה), את דברי חז"ל (סוטה ה.), אמר רבי חייא בר אשי אמר רב תלמיד חכם צריך שיהא בו אחד משמונה בשמינית, כלומר שעליו להתחזק בפסוק זה שהוא הפסוק השמיני שפרשת 'שמיני', מפני שכך היא דרכו של היצר הרע להרפות את האדם בגשתו לעסוק בתורה תפילה ועבודה, בזה שהוא מעמיד לנגד עיניו את כל חטאיו וכישלונותיו, וגורם לו לחשוב שאינו רצוי לפני המקום. אכן יסוד העבודה היא לשחוט את כל 'עגלי החטאת' - איש איש בנגעו ומכאובו. ולא יביט על העברי, אלא יתחדש מעתה ביתר שאת ועוזי.

וכך כתב בחובות הלבבות (שער השבון הנפש פ"ה) 'ואל תמעט בעיניך שום טובה שתעשנה לשמו אפילו במילה או בראיה, כי המעט ממך רב אצלו, והקרוב שבדמונים בזה העתקת השמש בארץ שיעור אמה תעתק בגלגל מילין הרבה וכן העתקת הצל באצטרולב' (כי כאשר תזוז השמש מרחק אמה כאן בארץ הרי זה סימן שבאותה שעה זזה השמש הרבה מילין בשמים)²².

קמנו ונתעודד - יקום וירוץ מ'עתה' אל אביו שבשמים בפרשתן (ט ח), 'ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו', ביארו רבותינו הראשונים, שבשעה שניגש אהרן קדוש ה' להקריב לאלוקיו, בא השטן והראה לו דמות עגל הזהב בתוך האש שע"ג המזבח²³, ובוזה רצה להחליש דעתו לכשיזכר בעגל אשר עשה. ואמר לו משה רבינו ע"ה, אהרן אחי - 'קרב אל המזבח' ואל תיתן לשטן להפיק זממו. ואכן

כג. אמנם, יזכור את פירשו הרה"ק מקאצק זי"ע (שש"ק ח"א אות של"ד) בביאור דבריהם ז"ל (שהש"ר ה ב) 'פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח שעגלות וקרונות נכנסים בו', ואמר שאכן מפתח אחד קטן יכול האדם לעלות מעלה מעלה, וכל שערי סייעתא דשמיא יהיו נפתחים לו. אך בשביל כך צריך הפתח להיות נקב מפולש בבשרו 'אדורעך און אדורעך'... והיינו שישיריש בקרבו היטב הענין שמקבל עליו, או אז יפתחו לפניו כל השערים. **כד.** עיי' רמב"ן ורבינו בחיי שהביאו דברי ה'ספרא' (שמיני מלואים ח) - היה אהרן רואה את המזבח כתבנית שור והיה מתיירא, נכנס משה אצלו, אמר לו אהרן אחי, לא תירא ממה שאתה מתירא, הגס דעתך ובא קרב אליו, לכך אמר 'קרב אל המזבח ויקרב אל המזבח', בזריזות'. ויש אומרים (ראה ב'בעל הטורים' שם) שבאותה שעה נראו לו קרנות המזבח כקרני עגל, וכוננתו היתה לשבור את רוחו ע"י שיזכור את מעשה העגל ויבא לידי עצבות, וע"ז אמר לו משה אל תביט על העגל 'קרב אל המזבח' - לכך נבחרת.

ואכן מחמת הרגשה זו יתקבלו תפילותיו, כדברי הרה"ק ה'שפת אמנת' זי"ע (שמיני תר"מ) 'שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה, למה אתה בוש לכך נבחרת', היינו בגלל שאתה בוש, ונדמה אתה בעיניך כמי שאינו ראוי לגשת אל הקודש, לפיכך נבחרת וזכית לשמש בכהונה, כי הקב"ה אוהב את העניים והשפלים ברוחם.

כה. שמעתי מבעל המעשה שפעם ראה נער העומד בעריכת השולחן של הרה"ק ה'בית ישראל' זי"ע וניסה לעלות ולהתרומם מעט לזכות ולראות את פני הרבי הקדוש, אלא שבחור שעמד מעליו ב'שורות' דפק לו על ראשו כאומר עמוד על מקומך בשלווה ואל תנסה להתרומם, וכך הווה כמה פעמים שהילד נותר וקפץ ממקומו וזה הורידו... הרבי שראה את הנעשה, לא התייחס כלל לאותו העומד מלמעלה ומנסה להורידו ולהשפילו למטה, רק בשתי ידיו הראה לילד כסימני התחזקות - כאומר, אל תשית לבך לנסיונותיו של העומד מעליך, אלא נתר וקפוף בהתחזקות שוב ושוב לעלות ולראות בקדושה...

כו. איתא בירושלמי שבין 'פרה' ל'חודש' לא יפסיק, כלומר, שלפי קביעות השנה פעמים שמפסיקים בסדר קריאת 'ארבע פרשיות' בין 'שקלים' ל'זכור', כמו כן לעיתים יש 'שבת הפסקה' גם בין זכור לפרה (וכמו בשנה זו), אמנם קריאת פרשת פרה צריכה להיות סמוכה לקריאת פרה החודש, ואין להפסיק ביניהם. והרמז בזה, כי כל עניינה של פרה הוא לטהר עצמו מכל טומאותיו, אך 'לא יפסיק' וישאר לעסוק באותם טומאות וחטאים, אלא תיכף יסמיך לזה 'פרשת החודש' - ויתחדש מיד כקטן שנולד.

כז. כי כבר אמרה תורה (בראשית יט כו) 'ותבט אשתו מאחריו - ותהי נציב מלח' - כי זה סופו של המביט לאחוריו... יש שרמזו בלישנא דגמ' (פסחים ק.) 'פורס מפה - ומקדש', שיפורס מפה על העבר ואז יוכל לקדש עצמו.

הקב"ה שכינתו בקרבם והוריד להם אש מן השמים, אז נפלו על פניהם בגודל בושח על עצם הדבר שנתעורר ספק בלבבותם אולי הש"ת לא ישכון ביניהם, כי היו צריכין להתחזק באמונה ובטחון שבודאי לא יעזבם ב"ה.

ויזכור שעיקר עבודת היהודי היא בעת נפילתו, כמו שאיתא מהרה"ק החידושי הרי"ם ז"ע (ליקוטי הרי"ם) על הפסוק (במדבר כד ט) 'כרע שכב כארץ', ביותר צריך חיזוק בעת שמרגישים נפילה^{כט}, כי בשעת ההארה כל אחד יכול לעמוד, אבל בשעה שמעמידין נגדו מן

בדרך זו כתב הרה"ק ה'דברי שמואל' ז"ע (ד"ה וירא) בשם האלשיך הק' לבאר את הכתוב בפרשתן בענין חנוכת המזבח ביום השמיני 'ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים וירא כל העם וירוננו ויפלו על פניהם' (ט כד). כי מתחילה כשעדיין לא ירדה האש מן השמים והיה נראה לישראל שמעשיהם הרעים גורמים שלא ישכין הקב"ה שכינתו ביניהם, עדיין לא נפלו על פניהם באותה שעה, כי זהירות יתירה יש לנקוט בזמן כזה שלא ליפול בעצבות. ורק אחרי ש'ותצא אש מלפני ה'... וירא כל העם' - שראו עין בעין שהשכין

וכן ייאמר לגבי ה'דאגה' שהיצר מכניס בלבו, עתה עומד אני על מצב טוב, אבל מה יהיה עמי למחר, לזה רמזו בדברי הקרא בפרשתן (יא יב) 'כל אשר אין לו סנפיר וקשקשת במים' ונתבאר ברש"י (מדברי התו"כ) שבא הכתוב ללמד שאם היו סימני טהרה במים הרי הא כשר אפילו אם נשרו כשהעלו אותו מן המים, ורמז יש בדבר, שאין לו לאדם לחשוב האם יהיו לו 'סימני טהרה' גם לאחר זמן... כי ח"ו מתוך מחשבות אלו יבוא לידי יאוש, ולא יביט אלא על עכשיו ותו לא.

כשעלה כ"ק האדמו"ר מ'תולדות אהרן' ז"ע לבקר את כ"ק האדמו"ר ה'אמרי חיים' ז"ע בחוה"מ פסח, שח בפניו האמרי חיים, שאותו היצר היה אצלו בליל התקדש חג קודם אמירת נשמת, וטען בפני, כיצד הנך עומד לאמר 'נשמת' לפני הבורא, בו בשעה שהנך יודע היטב את מצבך הרוחני השפל, אמרתי לו, הן אמת שאמש לא הייתי 'וואוילער איד' (יהודי כשר), ואף איני יודע מה יהא עמי בעתיד, אך זאת אדע, שברגעים אלו הנני וואוילער איד, על כן אומר 'נשמת' בכל עוז ועצמות (פשיטא, שלא אמר כן אלא לגודל ענוותנותו, אך הלימוד לדידן שלא להביט על העבר ועל העתיד). כח. וכך מטו משמיה דהרה"ק ה'ערבי נחל' ז"ע (אמר זאת כשביקר אצל הרה"ק רבי ברוך מעז'בוז ז"ע, הובא בקובץ שפתי צדיקים אדר תשנ"ו עמ' ג) בביאורא דקרא בפרשתן (יא ז) ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא וגו' והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם, שהנה כאשר ירצה אדם לקפוץ ולדלג למרחק ישוב קימעא על עקבותיו, ומשם יקפוץ ויתרומם כראוי, ויצליח להגיע למרחק גדול יותר. כמו כן בדרך העולה בית קל לפעמים יפול האדם ממדרגתו, ונפילות וירידות הללו מסוכנות להביאו לידי יאוש, שיחשוב הלא בין כך ובין כך נכשלתי וכך וכך עשיתי, והאיך אוכל לבוא בשער המלך בלבוש שק, אבל באמת אין הירידה אלא לצורך עליה - להעלותו עוד יותר במעלות הקדושה, וזאת על ידי שיתגבר על המכשול וימשיך לילך בדרך טוב, ולא ישים לבו לכל הירידה והנפילה. וזהו הרמז בקרא, ואת החזיר - כאשר נראה לאדם שהוא חוזר על עקבותיו ונופל, ידע שאין זו נפילה אלא כי מפריס פרסה הוא - שבירידה זו חזר לאחוריו כדי שיוכל לזנק כעת בפרסות רגליו בקפיצה גבוה מעל גבוה, אמנם, עליו להזהר שוהוא גרה לא יגר - שלא ימשיך חלילה לגור (מלשון דירה - גור בארץ הזאת, בראשית כו ג) באותה ירידה, ולא יהפוך מצב ירידה זו כמקום של קבע עבורו.

פעם שאל הרה"ק בעל ה'יסוד העבודה' ז"ע את אחד מחסידיו שבא לשבות בצלו (בעת עריכת השולחן בליל שב"ק) אמור נא, האיך באת הנה ממקום מושבך, ענהו היהודי נסעתי על גבי חמורי... המשיך הרה"ק ושאלו ומה היית עושה אם היית נופל מחמורך על אם הדרך. ענה החסיד הייתי מתרומם ומטפס שוב על גבו וממשיך בדרכי, אך הרבי המשיך בשלו ושאלו שוב על מעשיו באם היה נופל עוד פעם מחמורו בדרך, ושוב ענה שהיה מתנער מעפרו ושב לרכוב על החמור. לאחר כמה פעמים הרבי שאלו שוב ושוב, נענה היהודי ואמר: 'וכי מה אעשה, וכי אשאר על הקרקע ואבכה, הרי ברור ומוסכם שעלי לקום, להתנער מעפרי ולעלות שוב על גבי חמורי... פנה ה'יסוד העבודה' אל חסידיו שהיו נוכחים בעריכת השולחן ואמר להם: 'השומעים אתם את דבריו, וכי תכלית יש לו לאדם לאחר נפילה, להישאר בירידתו ולבכות מצבו וגורלו, הרי אין לו לאדם כי אם לקום ולהמשיך במלחמתו, להישאר איש מלחמה...'

כט. באמת אמרו, כתיב בקרא (תהלים כ ט) 'המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד', ולכאורה צריך ביאור שהרי קמנו באחר נפילה - וכי הצדיקים גם כן 'נופלים', היה לו לומר 'המה כרעו ונפלו' - ואנחנו לא נפלנו'. אלא צריך

על כן יאזור כל איש כניבור חלציו להישאר בכל עת ובכל זמן במלחמת קודש^ל, וגם בזמנים הקשים, בעיתות נפילה וירידה, לא יעזוב את עמדתו, לאמר, הנה ניצחני הלזה ואני אנה אני בא, אלא יתחזק במלחמתו תדיר בכל עת ובכל מצב. וכמו שרמזו בתיבות תפילת ראש - השנה 'כי דורשיך לעולם לא יכשלו', ולכאורה הרי 'אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא', והאיך אפשר לומר על דורשי ה' שלא יכשלו לעולם, אלא הכוונה שלא יכשלו לעולם - להשאר כך ב'נפילה', ואף אם גבר עליו יצרו, לא ישאר בקלקולו וסורו, אלא מיד יקום ויתנער מעפרו להמשיך במלחמת היצר^ל. הוי אומר, בעת הנפילה אין לו לאדם לעצור

השמים אז עליו להתגבר כארי - לעמוד על עמדו, ולכן כתיב 'ברע שבב' כארי - כלומר בעת השכיבה והנפילה נקרא ג'ב ארי. אך זה כלל גדול שאין מעמידים מן השמים נגד האדם כי אם כפי כוחו שיכול לעמוד. ואם היה בידוע שאין בכוחו לעמוד כנגד זה, לא היו מעמידים אותו בניסיון זה. ומסיים שם, אך בלא יגיעה פשיטא שאינו יכול להשיג מאומה, כי באם היו יכולים להיות צדיק וישר בלא יגיעה - בל איש היה רוצה להיות, אף הרצען והחייט היו רוצים להיות כשר וצדיק^ל. אמור מעתה, כי זה כל האדם - שלא להביט על כשלונותיו ונפילותיו. ואף אם כבר נפל - לא יביט לאחוריו אלא מיד יתחזק לעבוד את קונו מעתה כבריה חדשה^ל.

לומר כי אין מציאות של 'לא נפלנו', הכל נופלים, אלא ש'אנחנו' - קמנו ונתעודד, ו'המה' - נשארים בנפילתם. וכמה שנאמר (משלי כד טו) 'שבע יפול צדיק - וקם', והיינו שאף בנפילתו קרוי 'צדיק' מאחר שמיד 'קם' - ואנחנו קמנו ונתעודד. פעם התאונן בחור אחד בפני הגאון ה'קהילות יעקב' זצוק"ל, רבי, מיאש אנכי לגמרי, היצר מפיל אותי פעם אחר פעם ברשתו, כבר אינני שווה מאומה, ומנותק אני לצמיחות מתורה ועבודה, שאלו ה'סטייפלער', האם ניצחת אותו כבר פעם אחת, ענה הבחור, רבי, כבר אמרתי מצבי איום ונורא, הוסיף ה'סטייפלער' לשאול, האם ניצחת אותו כבר בעבר, עד שהודה הבחור שלעיתים נדירות אכן הצליח לנצח מעט את יצרו הקשה, אמר לו ה'סטייפלער', אם כן, אל תבט אחוריך כלל, כי אם על אלו הניצחונות, ובוזה תמצא נוחם לנפשך הדוויה, ומשם יהא בידך לעלות בדרך העולה בית קל.

הוסיף הגה"ק הסטייפלער זי"ע ואמר, בספרים הובאו תיקוני תשובה רבים המשברים עצמותיו של אדם - לכפר בהם חטאים עוונות ופשעים, אבל התיקון הגדול ביותר - שיאמר האדם לעצמו עד כאן, ומיד יקום ויתחזק, זהו התיקון הנעלה ביותר לכל חטא ופשע.

ל. אמרו בעלי הרמז בהלכה הפסוקה (מג"א או"ח קלא ד בשם הש"ה) שיש לומר 'ואנחנו לא נדע' - בישיבה, 'מה נעשה' - בעמידה, והיינו שאין לו לאדם לומר בעודו יושב בעצלותיים מה נעשה, אלא תחילה יעמוד ממקומו כמי שמוכן לזוז מקומו - לעשות איזה פעולה טובה, ובעמידה ישאל 'מה נעשה'...

לא. ומשל למה הדבר דומה לאחד הנוסע ברכבו, שעליו להביט רק לנעשה על הדרך לפניו, כי אילו יסובב את ראשו לאחור הרי מיד יהרוג נפשות רח"ל ב'תאונת דרכים' (עקסידענט^ט)... כיו"ב המביט לאחוריו - על כשלונותיו ונפילותיו מיד ימעד ח"ו עד כדי 'תאונת דרכים'.

לב. מעשה ביהודי שקבל בפני הרה"ק ה'תפארת שלמה' זי"ע כי כשל כוח הסבל וכבר אין בכוחו לעמוד בקשרי המלחמה עם יצרו, באמרו, אך אמש יגעתי במלחמתי כנגדו והיה ה' בעזרי לנצחו, והנה היום הוא הפילני לפח יקוש. ענהו ה'תפארת שלמה', 'כי תצא לניצחונות' לא כתיב, אלא 'כי תצא למלחמה', כי לא בנצחון חפץ ה' כי אם במלחמה, אף אם יצטרך לעמוד בה כל ימי חייו...

הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע, המשיל את הענין לחייל שנשלח ללחום עם האויב בשדה הקרב וחרבו שלופה בידו, והנה הגיע אליו אחד מחיילי האויב וירה בו באצבעו ודם רב החל לזוב ממנו, אותו חייל נבהל והשליך תיכף את כלי הזין מידי, צעקו לו חבריו, שוטה שכמותך, היאך מכניס הנך את עצמך בסכנת מוות, והרי עתה אפשר לאויב להרגך או להכות בך מכה רבה ועצומה, ואילו אם תמשיך לישא חרבך בידך אולי תוכל להשיב לו מנה אחת אפים ותפילהו לגמרי. כמו כן הוא במלחמת היצר אם בשעה שנפל מעט כבר הנו מתייאש ומשליך את כל אשר לו, בזה גופא הצליח היצר עליו - שהרי זוהי כל מטרתו - 'לייאש' את הנלחם בו, אלא על האדם להתרומם ולהתחזק בכל כוחו, וכך יזכה שיבוא יום ויכה את היצר הרע לגמרי (ח"ח על נ"ך קהלת י ד, הובא בהגהות על ח"ח על התורה פ' בראשית אות טז).

לג. רמז הגאון רבי שלום שבדרון זצ"ל במשנה (מעשר שני ג ח) 'הלשכות בנויות בקודש ופתוחות לחול - תוכן חול וגגותיהן קודש, בנויות בחול ופתוחות לקודש - תוכן קודש וגגותיהן חול', והיינו שאין נפקא מינה היכן עומדת

מנ: מד.) את החטאים שהרשיע 'עכן' לעשות (נמנו שם עבירות חמורות ביותר), להורות לדורות שאין לך אדם מישראל שנגעלו בפניו דרכי התשובה, שהרי דרשו (שם) בדברי הקב"ה ליהושע 'חטא ישראל' (יהושע ז יא) - אף על פי שחטא ישראל הוא לוי. על כן האריכו בכל חטאיו הרבים, ללמדנו, שאף מי שנפשו מטונפת בכל הרע הזה שעשה עכן שכמעט ואין גרוע יותר ממנו, עדיין הוא נכלל בתוככי ישראל עם קדוש ואינו ניתק מאלוקיו, ויש תקוה לאחריתו.

ברכו במאור פניו - התחדשות ביום השבת

בפרשתן (ט א), 'ויהי ביום השמיני', רמזו בה הרה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע כי יום השבת יום קדוש הוא מבואר ועד צאתו, והאדם מתעלה ביותר ביום השבת קודש עד שאמרו חז"ל (בר"ר יא ב) 'ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו', בירכו במאור פניו וקידשו במאור פניו, 'אינו דומה מאור פניו של אדם בחול למאור פניו בשבת' לוי. ומן הראוי שכל איש ישראל יתחדש ויתעלה - כל אחד לפי מה שהוא ביום השבת

בעצמו ולהתבונן בגודל הירידה ומהותה, אלא ימשיך בדרכו 'דרך עליה', ורק בשעה שכבר יעמוד באיזה מצב על מכוננו, אז, יתבונן במהות הנפילה, לדעת מה זה ועל מה זה, שלא ייכשל שוב בהם לוי.

אמנם, אף אם כבר נכשל עליו לזוהר ביותר שלא להמשיך להיגרר אחר המכשול יותר ויותר, וכגון שכבר ראה מה שראה יעצום מיד עיניו מראות ברע"ה, וכיו"ב בשאר נפילות. וכך פירשו את לשון המשנה (אבות ב א) 'דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבים' שמה ש'עין רואה' דבר שאינו כהוגן שלא בכוונה או 'אוזן ששמעה' דבר שלא כהוגן הרי זה 'למעלה ממך' - משמים ממעל סיבבו שיארע כך, אך וכל מעשיך לאחר מכן - בספר נכתבים, אלו המעשים ייכתבו בספר הזכרונות שלך, על כן אל תמשיך בנפילותיך, אלא התגבר להתעלות ולחזור במהרה על דרך המלך.

הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע מבאר (פוקד עקרים אות כ"ה) מדוע האריכו לפרט בגמרא (סנהדרין

הלשכה אלא להיכן היא פתוחה...ואף מי שהוצרך לצאת 'על המחיה ועל הכלכלה' - להביא טרף לבני ביתו, אם במחשבה שבמוחו הוא ממתין ומייחל מתי יסיים כבר את יגיע כפיו ויוכל להיכנס לבית המדרש ללמוד את השיעור הקבוע שהוא לומד מדי יום ביומו, אזי מחשבתו זו גורמת לו להיות בבחינת 'קודש', וכל שעות עבודתו חשובות כולן להיות קודש קדשים, שהרי עיניו תלויות ופתוחות תמיד אל הקודש.

כיו"ב לענין הנפילות והנסיונות - אם מתוך שפלותו הוא עומד ומייחל לעלות על דרך טוב, אינו נחשב כ'חולי' אלא כ'קודש'...

לד. משל למי שנוסע בדרכו מעיר לעיר, ולפתע נסדק ונשבר אחד מאופניו (גלגלי) רכבו, וא"א לו להמשיך בדרכו בשפוי"א, וכי יעכב עצמו ויעמוד לחקור בשל מי אירעה צרה זו, הרי כך לעולם לא יגיע למחוז חפצו (ולשכבר יגיע ימצא שכבר נסתיימה 'הצתונה' או כל מטרה אחרת שלשמה נסע), מה יעשה הפיקח יחליף הגלגל במהירות, ימשיך בדרכו ויגיע למחוז חפצו, ובסוף היום טרם ישכב לישן, אז יחקור מה ומדוע אירע... אף לדידן ייאמר, מה לך מתעסק 'חוקר ודורש' אודות הנפילה שעברה עליך, קום התנערי מעפר קומי - המשך בדרכך, ובסוף היום - כשכבר לא יפריע לך הדבר להמשך ה'עבודה' תערוך חשבון הנפש.

לה. הרה"ק מרוזין זי"ע אמר פעם, כתיב (דברים ב יט) 'אל תצורם ואל תתגר בם מלחמה', אל 'תצייר' אותם לעצמך (את צורת העבירות) אף אחר שכבר נקלעו לידך ח"ו, פירוש אל תחשיבם לעשות מהם איזה שוויות וענין, וממילא לא תצטרך לעשות עימם מלחמה, כי יעברו מלבך, ותתקדש בקדושה של מעלה.

לו. בגמרא שם הסמיכו ואמרו 'היינו דאמרי אינשי, אסא דקאי ביני חילפי אסא שמיה, ואסא קרו ליה', פירוש, שהדס העומד בין הדסים רעים עדיין שמו עליו ונקרא הדס, והכי נמי הגם שנכשל יהודי בחטא רח"ל אינו מאבד את קדושתו הפנימית, ובזה פירש הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע נוסח הזמר (ליל שב"ק) 'וּמְדַאֲנֵי אֶסָא (בדי הדסים), לְאָרוֹס וְאָרוֹסָה, לְהַתְקַפֵּא חֻלְשֵׁינִי, שְׁמֵן הַדְּסִים יִלְמַד לְהַתְקַפֵּא חֻלְשֵׁינִי - לחזק רגלים כושלות.

לז. צדיקים היו מבארים ואומרים, ש'פניו' יש בו במשמע גם מלשון הפנייה לה, כי בשבת קודש פנייתו של האדם לבוראו בשיחה ודיבור, הרי הוא מאיר ונעלה בהרבה מפנייתו אל בוראו בתפילה בימות החול (תורת אבות, שבת

באר הפרשה - שמיני - פרה

כדאיתא (ירושלמי מגילה פ"ג ה"ה, הובא ברש"י במסכת מגילה כ"ט.) בדין הוא שתקדום פרשת החודש לפרשת פרה, שהרי ב'אחד' בניסן הוקם המשכן ו'שני' לו נשרפה הפרה, ומפני מה הקדימוה שהיא טהרתן של ישראל' (ומה שאמרו ש'יא' טהרתן של ישראל נראה דקאי על עצם הקריאה) - ולא רק על קיום המצווה בפועל) ל"ט.

איתא ב'עבודת ישראל' זי"ע (פרשת פרה ד"ה והנה בשבת פרשת פרה) 'ופירוש הענין, דבזמן שאין בית המקדש קיים, דבר שפתינו לרצון לפני אדון כל, כאילו קיימנו והקרבנו הקרבנות, וגם הפרה בהזאת שלישי ושביעי, ועל ידי קריאתה על כל פנים נטהר טהרה רוחניות לכבוד הרגל הבא עלינו. ומרמזו כן בפסוק (במדבר י"ט א-ב) 'וידבר ה' אל משה ואל אהרן... זאת התורה אשר צוה ה' לאמר^ל, דהיינו שגיע זמן שיהיה די באמירה בלבד - כאשר אין בהמ"ק קיים, אז תבוא האמירה במקום ההזאה בפועל^{כ"א}.

בה אמר הרה"ק ה'בית אהרן' (דף קמ"ד.) 'צריך להאמין, שכשם שנטהרין באפר פרה ממש להקרבת הפסח, כמו כן נטהרין בזמן הזה בקריאת פרשת פרה כל אחד ואחד... לפי בחינתו בקדושה'.

לח. כי השבת משפיעה על ימות השבוע הבעל"ט, איתא בגמרא (שבת קי"ט:) 'כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית'. וביאר האור החיים הקדוש (בראשית ב ג) שהקב"ה נתן כח בכל הבריאה לעמוד ולהתקיים רק שישה ימים, ועל ידי שמירת השבת מתחדש בהם הכח לעוד שישה ימים, ואילו לא יהא בעולם אפילו אחד שישמור שבת ח"ו אזי יתבטל העולם ממציאיותו ויחזור לתוהו ובוהו, ונמצא שזה האומר 'ויכולו' הרי הוא 'שותף' בחידוש הבריאה המתקיימת על ידו מכח ששומר שבת. ויש ללמוד מדבריו הק' על גודל מעלת השעה, שהנה עומד הוא לקיים את כל העולמות וכולם תלויים במעשיו, עד שנעשה כשותף למעשה בראשית. (ודינו ככל שותפות בעלמא, כפי חלק שהשקיע השותף, כך יגדל חלקו ברווחים ובפירות שנושאת השותפות, כן גבי שבת, כגודל השקעת האדם בשבת ובקדושתה כך גודל הרווחים שיגיע לידו מהשב"ק).

וידוע שכשהיו מזכירים שמות לרפואה לפני הרה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זי"ע, אם היה הנידון אודות עריכת 'ניתוח' (אפעראצ"ע) היה מצווה לבוא לשאול אודות כך לאחר השב"ק, ויוכן היטב לפי דברי האוה"ח שהרי אחר השבת 'בריאה חדשה' באה לכאן.

לט. דבר עמוק למדנו מדבריהם שאמרו כי מצד הדין היה צריך להקדים 'פרשת החודש', ואעפ"כ הקדימו חז"ל את קריאת 'פרשת פרה' תחילה, ומכאן למדנו שאכן זה ה'סדר' אצל בני ישראל, תחילה וראש יטהר עצמו ורק לאחמ"כ יגש לשאר העניינים.

מ. כ"ק האדמו"ר ה'נתיבות שלום' זי"ע (שמות ע"מ שי"א) כתב בכוונת דברי העבודת ישראל, שהנה נאמר 'וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר', ולכאורה קשה מדוע כפל הכתוב תיבת לאמר ב' פעמים, אלא לרמז על הזמן בו תהא אמירה בעלמא.

מא. והזמן גרמא לכך, דהא איתא ב'חסד לאברהם' (עין הקורא מעין השני נהר נז והובא ב'ערבי נחל' פרשת שמיני) שבשלושים הימים שבין פורים לפסח מוציא הקב"ה את ישראל מדי יום ביומו חלק אחד משלושים מתוך מ"ט שערי טומאה, ומעלה אותם מדרגה לדרגה, כמו שהוציאנו מטומאת מצרים בימים ההם עי"ש.

קודש, ואז ייקרא היום שלאחר השבת 'יום ראשון' שהרי פנים חדשות באו לכאן. אבל 'ויהי ביום השמיני' - 'אין ויהי אלא לשון צער', כי צער גדול הוא כשאין השבת משפיעה עליו במאומה, והיום שלאחר השבת הוא 'יום שמיני'... לח

בענין זה ביארו (נתיבי ישרון כי תשא) במשנה (אבות א יג) 'ודאשתמש בתגא חלף', עפ"י מאמרו של הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע (ליקושי הרי"ם פרשת כי תשא) בפסוק (שמות ל יב) 'כי תשא את ראש בני ישראל', שכאשר תגביה את תיבת 'ראש' כלומר שתקח את האותיות הבאות לאחר אותיות ראש יעלה בידך תיבת 'שבת', כי נשיאת הראש היא השבת.

אמור מעתה, כי האותיות 'תגא' הם האותיות שאחר תיבת שבת, כלומר שהממתין ליום שאחר השבת, כבר 'חלף' ואיבר הכל.

פרשת פרה - טהרת הפרה בזמן הזה על ידי קריאת הפרשה בשבת זו קוראים בתורה בפרשת חקת סדר טהרת פרה אדומה, והקריאה מעוררת את הטהרה,

י. ובפסוק כא), והיינו, ד'חוקת עולם' אחד קאי על דורות הראשונים מיד אחר חורבן הבית - שגם אחר החורבן היא בידם להיטהר על ידי אפר הפרה כדאיתא 'חבריא מדכן בגלילא' (נדה ו:). שעשו פרה אדומה בכל הלכותיה ודקדוקיה ונטהרו על ידה בפועל ממש, ועוד נאמר בשנית 'לחוקת עולם' לומר שגם בדורנו אנו יש בידינו להטהר ב'אפר פרה' על ידי קריאת פרה, ומכאן

איתא ב'שפת אמת' (פרה סוף תרמ"א) 'זמן זה מסייע לטהרה על ידי שבזמן המקדש היו כל בני ישראל עסוקין בטהרה בימים אלו לטהר עצמן לקרבן פסח, לכן הזמן מבקש תפקידו, ומסייע לטהרת הלב גם עתה^ב.

ובך מפרש ה'ערוך השלחן' (סימן תרפה ס"ז) שבפרשת פרה אדומה כתיב ב' פעמים 'לחוקת עולם', (בפסוק

וכבר אמר הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע, דהנה איתא בזוה"ק (ח"ב קפג:) דמצה מיכלא דאסוותא [מאכל רפואה] היא, וכשם שהחולה במחלת הגוף צריך לצום במשך כמה שעות בטרם ינתחו אותו הרופאים כדי לרפאותו, כמו כן לקראת חג הפסח בו אנו עומדים לקבל תרופה ורפואה 'לחולי הנפש' והוא באכילת המצה, עלינו לצום ולהתענות - להיטהר ולהתרחק מתאוות רעות כדי שתוכל הרפואה להשפיע עלינו רפואה שלימה.

על פי הדברים האלה אפשר לבאר את דברי הרה"ק ה'בני יששכר' זי"ע (חודש אדר ד י) המיישב קושיית הפוסקים (טור או"ח תלב) מדוע אין מברכין ברכת 'שהחיינו' על בדיקת חמץ - דאכן, מברכין שהחיינו בהתחלת זמן ביעור, והיינו ביום הפורים, והבן. ופירוש הדברים, כי אי אפשר לגשת אל הקודש כי אם שיטהר עצמו תחילה, ובהכנה כראוי, ולכן צריך להקדים בעבודת ה' כבר בפורים, וכך אמרו (פסחים ו. ועי' בבב"ל ריש סימן תכט) 'שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום' ופורים הוא שלושים יום לפני פסח [וכך נהגו הרבה צדיקים, ללמוד הלכות פסח ביום הפורים]. מב. דבר שפתים אך למותר לדבר בחובת ההתרחקות מדברים אסורים ו'כלים' שאינם כשרים, כי בשעה שבשר ודם נכשל בחטא הרי הוא דוחק בידי את רגלי השכינה כביכול ח"ו, וב'כלי יקר' (ויקרא יא מד) מרמז כן בלשון הפסוק (ויקרא יא מג) 'ולא תטמאו בהם ונטמאתם בם' ובמסורה כתיב 'ונטמתם' חסר אל"ף, ללמדנו שאם נכשל האדם בחטאים ואיסורים (הכתובים לעיל בפרשה) אזי מסתלקת ממנו האות אל"ף המורה על אלופו של עולם מלך המלכים הקב"ה. כי זה כל האדם - לעצור את עצמו ולא להיות תחת תאוותיו, וכדמרגלא בפומיה דהרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע לומר בשם הרה"ק רבי ישראל הינוקא' מקארלין זי"ע [מכונה גם 'דער פראנקפורטער' כי שם מנו"כ], ש"עצרת' מלשון עצירה היא, והיינו דכתיב (דברים טז ח) 'עצרת לה' אלוקיך' פירוש 'איין אן-האלט איז דער גאנצע יוד' - כל מהותו של היהודי שיוכל להתאפק ולומר 'לא' ליצר הרע, ואינו נמשך אחריו כסומא בארובה.

מספרים, שפעם שמעו חסידי הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע את רבם אומר בתפילה אחרי סדר פיטום הקטורת את הפיסקא 'אביי הוה מסדר סדר המערכה', וכשהגיע לתיבות 'ואברים למנחה' נזדעזע כל גופו הקדוש וארכובותיו נקשו זו לזו כמי שמעלה את כל אבריו מנחה כליל לה' לריח ניחוח. כי זהו 'סדר המערכה' - 'ואברים למנחה', שתכלית ותפקיד 'אברי האדם' הם להקריב מהם 'מנחה' להקב"ה.

והנהגה זו מסוגלת לפרנסה, וכמו שאמר הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע (לשמיני עצרת) לפרש מה שהגידו חכמינו (סנהדרין ז.) שכל מידותיו של הקב"ה הן מדה כנגד מדה, כלומר שהקב"ה מתנהג עם האדם כנגד - להיפך מהנהגתו שלו, כלומר שאם הוא סוגר על עצמו ומתאפק מלמלא תאוותיו, בעצימת עיניים או בבלימת פיו בעת מריבה וכיוצא באלו, יזכה שלעומת זה יפתח לו הקב"ה שערי שפע, אבל המתנהג בהרחבה ופותח בהליכה אחר תאוות לבו הרי הוא גורם לעצמו ח"ו שיצטמצם השפע, והיינו דכתיב (במדבר כט לה) 'עצרת תהיה לכם' שאם האדם מצמצם ועוצר הנאותיו זוכה להרבה 'לכם' אלו השפעות טובות בגשמיות וברוחניות.

עוד איתא מהרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע (בהעלותך ד"ה והמן) על הפסוק 'והמן כזרע גד הוא ועינו כעין הבדולח', המן זהו פרנסתו של אדם וכו', ועינו כעין הבדולח שהפרנסה הוא לפי שמירת טהרת העינים, וכל מה שממלא תאוותו והנאותו מהסתכלויות אסורות וכו' עיי"ז מנכים לו מפרנסתו. ומידה טובה כפי שימור עצמו תתרבה ותתגדל פרנסתו.

איתא מהרה"ק ה'קדושת לוי' זי"ע (ליקוטים, ד"ה אותיות) על סמיכת האותיות סמ"ך עי"ן פ"ה צדי"ק - כי אות הסמ"ך סגור מכל צדדיו, ומרמז כאשר תסגור (כאותו הסמ"ך) עיניך (אות עי"ן) שלא להסתכל ברע ח"ו, גם תסגור פיך (אות פ"ה) שלא לדבר דבר רע אז תהיה צדיק (אות צדיק). עכ"ל.

כתב רבינו יונה בשערי תשובה (שער ג אות סד) וז"ל, וגם רבים נוקשים ונלכדים בחללם החושים הנכבדים חוש הראות... ונאמר על חוש הראות 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם', הוזהרנו בזה שאל יסתכל אדם וכו'. והרי שאיסור הסתכלות הוא איסור מדאורייתא.

באר הפרשה - שמיני - פרה

לכם לב בשר, אלא מכאן מוכח שעיקר טהרת פרה אדומה היא הנקיות והזיכוכ מן העוונות, וכל זריקת מי החטאת על טמא מת כוונתה על 'חטא עין הדעת' שהביא וגרם את הטומאה לאדם הראשון, שהרי על ידי חטא זה נגזרה מיתה לעולם, נמצא שבשבת זו אפשר לתקן את שורש כל החטאים.

ובלשונו של הרה"ק רבי צדוק (פרי צדיק פרה א) קריאת פרשת פרה מועיל לטהר הלב כסיל משמאלו מטומאת היצר הרע"י.

יהי ה' בעזרנו, שנזכה להרבות בשמחה באלו הימים ע"י אמונה פשוטה מתוך רב שפע ונחת, ונזכה במהרה להטהר בטהרת הפרה, בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן.

שקריאתה בזמן הזה דאורייתא היא, ובעת קריאתה היא הטהרה"י.

ואכן, עיקר קריאת פרשת פרה קאי על טהרת הלב מן העוונות, וראיה לדבר הביא הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע ב'פרי צדיק' (פרשת פרה אות ז) כי אחר כל קריאה 'מפטירין בנביא' באותו ענין שקראו בתורה, ולפי זה היה לנו להפטיר בפרשת פרה בענין טהרה מטומאת מת שבה מדברת הפרשה, ובאמת המתבונן יראה כי טהרה מטומאת מת לא כתיב שם רק טהרה מעוונות, ככתוב שם (יהוקאל לו כה-כו) 'וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם, ומכל גלוליכם אטהר אתכם, ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם, והסירותי את לב האבן מבשרכם, ונתתי

וכך כתב המשנה ברורה (סי' עה סק"ז) וז"ל, אבל לענין איסור הסתכלות לנו"ע המסתכל באשה אפילו באצבע קטנה כיון שמסתכל בה להנות עובר בלאו דלא תתורו אחרי עיניכם'. וכבר כתב בדרך פקודיך (ל"ת לה חלק הדיבור אות ו) 'שהרבה מהמון העם חושבים כי זה רק ממילי דחסידי ואינם נזהרים מהסתכלות בנשים, תדע ידידי שזה איסור גמור מדאורייתא' וכו'.

כך היא דרכו של איש יהודי - לעמוד איתן במשמרתו כגיבור ואיש מלחמה, ולומר למשחית 'לא' - אף אם נפלתי מטה מטה מעתה הנני מתחזק ועולה מעלה מעלה. וכן פירשו צדיקים נוסח היוצרות לפרשת פרה 'מי יתן טהור מטמא לא אחד' שעיקר הטהרה הוא לסרב ליצר הרע ולהגיד בשפה ברורה 'לא' אחד בכל תוקף.

הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע אמר (פורים ד"ה ומרדכי) שפעם היה שיכור אחד שקיבל על עצמו להפסיק מלשתות יין ושאר דברים המשכרים, ויהי ביום הראשון התעוררה בו תאוה עזה לחזור להרגלו ולשתות מידי דמשכר, אך הוא התאמץ בכל כוחו ולא שתה, ואף שכמה פעמים כבר עמד ללכת אל בית המרזח התחזק ברוחו ולא נגרר אחרי תאוותיו, באותה שעה אמר לעצמו, 'הרי התגברתי ועמדתי בגבורה עצומה נגד היצה"ר, אם כן מגיע לי עכשיו לשתות מעט יי"ש...' ובזאת הלך לשתות ונמשך אחריו עד שהשתכר כבראשונה. וזה אינו 'לא' אחד, אלא בבחינת הפה שאסר הוא הפה שהתיר, ורק צריך שאיסורי תורה יהיו אצלו כחומה בצורה, ולא יעבור עליהם בשום פנים ואופן, וזהו 'לא' אחד, ללא פשרות.

מג. ידוע מה שהביא הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע (ליקוטי הרי"ם ריש פרשת תצא) בשם הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחא זי"ע שהתורה נדרשת בדרך פרד"ס (פ"ש ר"מ דירוש ס"וד), והנה, בזמנים הקודמים כשהיה שייך ענין המלחמות עם אומות העולם - בפועל, אזי היה הפשט בכתוב (דברים כא י) כי תצא למלחמה על אויביך ושבית שביו... - מלחמת הרשות, ורק הרמז היה על מלחמת היצר. אך בימינו אנו שאין לנו מלחמות כפשוטן אזי הפשט הפשוט 'כי תצא למלחמה' על מלחמת היצר הצורך המבקש להאבידנו, ועלינו להילחם עמו בחירוף נפש, להביסו ולהפילו.

הוסיף על דבריו הרה"ק ה'אמרי אמת' זי"ע (שנת תרס"ח) שכיו"ב הוא לענין 'פרשת פרה', בזמן שהיה לנו אפר פרה היה הפירוש הפשוט על טהרה מטומאת מת, והרמז היה על טהרת היצר, אבל כהיום הזה שאין לנו אפר פרה הרי הפירוש הפשוט הוא על טהרת היצר.

מד. איתא ב'דרשות חתם סופר' (דרשות לג: ד"ה שלהי יומא) שטהרת הפרה קאי על טומאת וחלאת העוונות, ומשום כן אמרה תורה להיטהר ב'אפר פרה', לרמז לאדם שישוב בתשובה אל ה', על ידי שיהיה בעיני עצמו כעפר ואפר, כי על ידי תשובה מתוך הכנעה ושפלות הרוח זוכים לטהרה. ואף גם זאת שישפוך דמעות מתוך שברון לב, ודמעות אלו ייחשבו לו כהזאת מי חטאת, המורם מכל אמור, שטהרת הפרה נוהגת לעולם - אף אחר חורבן ביהמ"ק.